

Tilkendegivelse

i

faglig voldgift nr. FV 2016.0058

Serviceforbundet

for

Landssammenslutningen Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund

(advokat Peter Breum)

mod

Danmarks organisation for selvstændige frisører & kosmetikere

(advokat Jesper L. Hollegaard)

1. Tvisten

Sagen angår forståelsen af § 31, stk. 3, i overenskomsten fra 2014 mellem Danmarks organisation for selvstændige frisører & kosmetikere (dofk) og Landssammenslutningen Dansk Frisør & Kosmetikerforbund (DFKF). Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”I alle forhold, hvor der indgås kompagniskabsforhold, aktie-, anpartsforhold eller lejemål, skal kontrakterne – husleje- og købekontrakt, kompagniskabskontrakt samt aktie- og anpartskontrakt – indsendes til godkendelse i organisationerne.”

Spørgsmålet er,

- i hvilke tilfælde der skal indhentes godkendelse fra organisationerne, og
- hvilke dokumenter organisationerne i givet fald kan forlange til brug for deres stillingtagen til, om forholdet kan godkendes.

Spørgsmålet er endvidere,

- om godkendelse skal foreligge, inden kompagniskabsforholdet, aktie- eller anpartsforholdet eller lejemålet iværksættes, og
- om parternes overenskomst gælder for parterne i samvirket, indtil godkendelse foreligger.

Tvisten udspringer af en konkret sag om en selskabskonstruktion, som nogle frisørvirksomheder har lavet.

2. Påstande

Klager, Serviceforbundet for Landssammenslutningen Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, har nedlagt følgende påstande:

1. Indklagede skal anerkende, at overenskomstens § 31, stk. 3, ikke udtømmende fastsætter, hvilke bilag der skal indsendes til klager til brug for klagers godkendelse efter bestemmelsen. Klager kan således kræve, at andre bilag indsendes til klager, hvis det anses for relevant for spørgsmålet om godkendelse.

2. Indklagede skal anerkende, at organisationernes godkendelse skal foreligge forud for, at kompagniskabsforhold, aktie- og anpartsforhold eller lejemål iværksættes.

3. Indklagede skal anerkende, at parternes overenskomst gælder for parterne i kompagniskabsforhold samt aktie- og anpartsforhold, indtil godkendelse fra organisationerne foreligger.

Klager har endvidere påstået frifindelse over for indklagedes selvstændige påstand, jf. nedenfor.

Indklagede, Danmarks organisation for selvstændige frisører & kosmetikere, har påstået frifindelse og nedlagt følgende selvstændige påstand:

Klager skal anerkende, at godkendelsesordningen i frisøroverenskomstens § 31, stk. 3, ikke regulerer etablering af selvstændig virksomhed eller indgåelse af samarbejde mellem to selvstændigt erhvervsdrivende.

3. Sagens behandling

Sagen blev mundtligt forhandlet den 5. december 2016 hos HORESTA Arbejdsgiver, Vodroffsvej 32, 1900 Frederiksberg C, for en faglig voldgift med følgende partsudpegede medlemmer:

Udpeget af klager: Sussi Castellani og Rikke Røpke, begge fra DFKF.

Udpeget af indklagede: Juridisk direktør, advokat Pia E. Voss og direktør i dofk John Petersen.

Som opmand deltog højesteretsdommer Oliver Talevski.

Der blev under den mundtlige forhandling afgivet forklaring af Pernille Meden, Lone Frost, Connie Mikkelsen, Jens Behrndtz og Jørgen Skjødt. Det er aftalt med parterne, at forklaringerne ikke gengives i denne tilkendegivelse.

Sagen blev fra klagers side procederet af advokat Peter Breum og fra indklagedes side af advokat Jesper L. Hollegaard.

Efter forhandling og votering kunne der ikke opnås enighed om eller et flertal for en afgørelse blandt de partsudpegede medlemmer af voldgiftsretten. Jeg tilkendegav

herefter mundtligt min opfattelse af sagen, hvorefter jeg ville frifinde klager for indklagedes selvstændige påstand og tage klagers selvstændige påstande 1 og 2 til følge samt frifinde indklagede for klagers påstand 3, hvis der skulle afsiges kendelse i sagen. Tilkendegivelsen blev taget til efterretning, og kendelse blev frafaldet. Parterne anmodede om, at min tilkendegivelse (med fornøden begrundelse) blev udformet skriftligt.

4. Sagsfremstilling

4.1. Overenskomsten

Overenskomstens § 31, stk. 3, som er citeret i afsnit 1, indgår i en paragraf, som i sin helhed lyder således (jeg har indsat nummereringen for læsbarhedens skyld):

”§ 31. Kompagniskabsforhold

1. Kompagniskabsforhold, aktie- eller anpartsselskaber kan etableres mellem to personer. Hvor flere end to personer ønsker at indgå kompagniskabsforhold, skal der være ansat et tilsvarende antal svende på fuldtid. Indgåelse af kompagniskabsforhold skal altid være indgået med lige store andele.
2. I tilfælde, hvor arbejdsgivere lader deres bestående forretning overgå til aktieselskab eller anpartsselskab, og der ikke er tale om lige store andele, er virksomheden forpligtiget til at opfylde overenskomstens bestemmelser i forhold til de ansatte. I tilfælde, hvor flere end to svende nystarter forretning som aktie- eller anpartsselskab, skal det meddeles organisationerne, hvem der bliver den ansvarlige leder. Virksomheden vil være omfattet af fagets overenskomst.
3. I alle forhold, hvor der indgås kompagniskabsforhold, aktie-, anpartsforhold eller lejemål, skal kontrakterne – husleje- og købekontrakt, kompagniskabskontrakt samt aktie- og anpartskontrakt – indsendes til godkendelse i organisationerne.
4. Forpagtningsforhold kan ikke indgås mellem arbejdsgivere, mesterstedfortrædere og svende, ligesom arbejdsgivere i øvrigt ikke kan bortforpagte deres virksomhed eller udleje/leje betjeningspladser indenfor frisørfaget.
5. I alle forhold, hvor beslægtede fag sammenblandes med frisørfaget i samme lejemål, kan der etableres virksomheder med flere indehavere. Den enkelte indehaver skal have en lejekontrakt og selv eje det til faget hørende inventar.
6. I tilfælde, hvor arbejdsgivere ønsker at nedlægge deres forretninger for at slå sig sammen til en større virksomhed, kan der indgås kompagniskabsforhold med op til tre personer. I forbindelse med virksomhedssammenlægninger, hvor der er ansat personale i en af salonerne, må der ikke ske opsigelse af personalet inden for det

første ½ år efter sammenlægningen. Sammenlægningen skal godkendes af organisationerne, og der skal forinden afslag kan gives, afholdes møde med de implicerede parter. De i anledning af sammenlægningen oprettede papirer, skal danne grundlag for godkendelsesproceduren.”

I bilag 15 til overenskomsten (Protokollat om forsøgsordninger) hedder det:

”De lokale parter har ofte ønske om at afprøve forskellige muligheder, som den øjeblikkelige overenskomsttekst ikke tager højde for. Der indføres derfor en overenskomstmæssig bestemmelse, hvorefter fremgår, at overenskomstparterne er enige om, at der åbnes mulighed for, at der – under forudsætning af lokal enighed – kan gennemføres forsøg, som fraviger overenskomstens bestemmelser.

Forsøgsordninger af denne karakter forudsætter overenskomstparternes godkendelse.”

4.2. Faglig voldgiftskendelse

Forståelsen af § 31 i parternes overenskomst (dengang § 28) har været behandlet ved faglig voldgift (FV 2013.0089), hvor der blev truffet afgørelse ved kendelse af 27. februar 2014. Det hedder i kendelsen bl.a.:

”Opmanden bemærker indledningsvis, at det er en almindelig arbejdsretlig grundsætning, at det forhold, at personer, specielt tidligere ansatte, formelt optræder i kompagniskab med en virksomhedsindehaver, ikke ændrer deres stilling som almindelige lønmodtagere, hvis de ikke har opnået en sådan indflydelse i virksomheden, at de kan betragtes som reelle medejere af denne, jf. § 6 i Hovedaftalen mellem DA og LO. Det samme gælder, hvis de pågældende formelt optræder som selvstændige, men ikke reelt har opnået en selvstændig stilling i forhold til arbejdsgiveren. Er dette tilfældet, vil konstruktionen blive anset som en omgåelse af den kollektive overenskomst, som arbejdsgiveren er omfattet af.

Det lægges i overensstemmelse med parternes samstemmende opfattelse til grund, at § 28 i overenskomsten mellem DFKF og dofk bl. a. har til formål at modvirke sådanne omgåelser, idet den f. eks. pålægger organisationernes medlemmer at indsende dokumenter vedrørende nærmere opregnede samarbejdsformer til godkendelse ... Dette forekommer på den ene side velbegrundet i et fag som frisørfaget, hvor risikoen for omgåelse af overenskomsten er stor, fordi det ikke kræver ret meget at etablere sig som selvstændig. På den anden side indebærer kravet om organisationernes godkendelse af forskellige samarbejdsformer en inddræknings af medlemmernes frie etableringsret. Dette må efter opmandens opfattelse indebære, at der påhviler organisationerne en særlig forpligtelse til at udøve den ved overenskomsten etablerede godkendelseskompetence efter saglige kriterier.

Hovedproblemet i nærværende sag er imidlertid – således som sagen er forelagt – om § 28 ikke blot gennem en godkendelsesprocedure giver organisationerne et redskab til at hindre omgåelse af overenskomsten, men herudover ligefrem forbyder medlem-

merne at anvende samarbejdsformer, der ikke er udtrykkeligt nævnt i overenskomsten. ...

Da der således ikke mellem overenskomstparterne foreligger en fælles forståelse af overenskomsten på dette punkt, må spørgsmålet om, hvorvidt overenskomsten forbyder den samarbejdsform, som er valgt i den foreliggende sag, afgøres på grundlag af ordlyden af de relevante bestemmelser i overenskomsten sammenholdt med, hvad der foreligger oplyst om tidligere affattelser af overenskomstbestemmelsen. Da det vil indebære en betydelig indskrænkning i organisationernes medlemmers frie etableringsret, hvis det antages, at der gælder et forbud mod etableringsformer, der ikke er nævnt i overenskomsten, må det endvidere kræves, at et forbud har klar og utvetydig hjemmel i overenskomsten. ...

...

Som følge af det anførte kan § 28, 1. afsnit efter opmandens opfattelse ikke fortolkes således, at bestemmelsen forbyder et samarbejde som det, der er etableret mellem Hanne Turrell og Louise Jensen.

Dette resultat udelukker selvsagt ikke, at den konstruktion, der er anvendt i det foreliggende tilfælde ville kunne tilsidesættes som omgåelse af overenskomstens bestemmelser om løn- og arbejdsvilkår, hvis det blev lagt til grund, at Louise Jensen ikke reelt har opnået status som selvstændig, men må antages fortsat reelt at være ansat som medarbejder hos Hanne Turrell, jf. ovenfor. Dette skal voldgiftsretten imidlertid ikke tage stilling til, allerede fordi der under denne sag alene er nedlagt påstand om, at dofk skal anerkende, at § 28 i parternes overenskomst er overtrådt.

Da opmanden er enig med indklagede i, at § 28, 4. og 6. afsnit efter ordlyden ikke er relevante for sagen, bliver tilbage alene at tage stilling til, om der foreligger en overtrædelse af § 28, 3. afsnit (*"I alle forhold, hvor der indgås kompagniskabsforhold, aktie-, anpartsforhold eller lejemål, skal kontrakterne – husleje- købekontrakt, kompagniskabskontrakt samt aktie- og anpartskontrakt – indsendes til godkendelse i organisationerne*).

Uanset det, der af indklagede er anført om lejeaftalen i nærværende sag som en "sideaftale" til overdragelsesaftalen, findes det at fremgå af bestemmelsens udtrykkelige ordlyd, at huslejeaftalen i nærværende sag skulle have været indsendt til organisationerne til godkendelse. Da en sådan lejeaftale, der indgår i et samarbejdsforhold omkring driften af en frisørsalon, vil kunne være mere byrdefuld end rimeligt er, forekommer kravet om indsendelse af lejeaftalen velbegrundet. Det bemærkes, at opmanden ikke hermed har taget stilling til indklagedes anbringende om, at organisationerne ville have været forpligtet til at godkende dokumenterne, hvis de havde været indsendt til organisationerne. Opmanden henviser dog til bemærkningerne ovenfor, hvorefter der efter opmandens opfattelse påhviler organisationerne en særlig forpligtelse til at udøve den ved overenskomsten etablerede godkendelseskompetence (i det konkrete tilfælde kompetencen til at godkende lejeaftalen) efter saglige kriterier."

4.3. Hovedaftalens § 6

§ 6 i hovedaftalen mellem Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Landsorganisationen i Danmark (LO) har følgende ordlyd:

”Stk. 1. Hovedorganisationerne vil modvirke forsøg på at holde personer uden for arbejdstagerorganisationerne under påberåbelse af selskabsretlige og andre aftaler eller indehavelse af anparter eller aktier, der ikke gør de pågældende til virkelige medejere af virksomheden.

Stk. 2. Ved afgørelse af, om der er tale om en virkelig medejer, lægges der ud over ejerskabets vægt på, om den pågældende medejer kan afskediges i henhold til almindelige ansættelsesretlige regler.”

5. Parternes hovedanbringender

Klager har i relation til påstand 1 anført, at overenskomstens § 31, stk. 3, ikke gør udtømmende op med, hvilket materiale organisationerne kan kræve. Bestemmelsen må i overensstemmelse med sit formål, som er at forhindre omgåelse af overenskomsten, jf. herved også hovedaftalens § 6, fortolkes således, at organisationerne kan kræve alle relevante oplysninger (kontrakter mv.) med henblik på at få et fyldestgørende grundlag for at tage stilling til, om en konstruktion kan godkendes. Det vil ikke udgøre en uforholdsmæssig stor byrde for arbejdsgiveren at kopiere materialet og indsende det til organisationerne.

Klager har i relation til påstand 2 anført, at bestemmelsen i § 31, stk. 3, indebærer, at det pågældende samvirke (kompagniskabsforhold, aktie- og anpartsforhold eller lejemål) ikke må iværksættes, før organisationernes godkendelse foreligger. Dette skal ses i sammenhæng med, at organisationerne herefter ud fra saglige kriterier skal tage stilling til, om konstruktionen kan godkendes, og dette skal ske hurtigst muligt. DFKF er som overenskomstpарт forpligtet til loyalt at behandle spørgsmålet om godkendelse uden ugrundet ophold. Hvis et samvirke etableres uden godkendelse, vil det være ganske uklart, hvornår forretningspapirer skal indsendes.

Klager har i relation til påstand 3 anført, at bestemmelsen § 31, stk. 3, i overensstemmelse med sit formål må forstås således, at organisationernes godkendelse er en gyldighedsbetingelse for etableringens overenskomstmæssige medholdelighed.

Klager har i relation til indklagedes selvstændige påstand anført, at overenskomsten også regulerer arbejdsgiveres forhold, selv om det ikke er i relation til et ansættelsesforhold. Af § 1 fremgår det således, at overenskomsten dækker fagområdet "frisør". Som eksempler herpå kan nævnes § 28, stk. 5, som begrænser en arbejdsgivers adgang til at undervise eller demonstrere uden for overenskomstens område, ligesom arbejdsgivere ikke må etablere private friskoler uden organisationernes godkendelse. Som andre eksempler kan henvises til § 31, stk. 4 og 6.

Indklagede har i relation til klagers påstand 1 anført, at bestemmelsen i § 31, stk. 3, udtømmende angiver, hvilket materiale en arbejdsgiver er forpligtet til at indsende. Der er ikke grundlag for en udvidende fortolkning. Et krav om at indsende "alt relevant materiale" vil udgøre en uforholdsmæssig byrde for en virksomhed. I praksis vil det kunne medføre en form for "gidseltagning", da en overenskomstpart løbende kan afvise at tage stilling til godkendelse med henvisning til, at det foreliggende materiale ikke er tilstrækkeligt.

Indklagede har i relation til klagers påstande 2 og 3 anført, at bestemmelsen i § 31, stk. 3, ikke indeholder et krav om forudgående godkendelse af en selskabskonstruktion. Der er tale om en kontrolfunktion, som overenskomstparterne kan gøre brug af. En frisørmester, der vælger at iværksætte en selskabskonstruktion forud for overenskomstparternes tilbagemelding, tager dermed en standpunktsrisiko og kan af den årsag være nødsaget til efterfølgende at stoppe driften af frisørsalon, hvis konstruktionen ikke godkendes af overenskomstparterne.

Indklagede har til støtte for sin selvstændige påstand anført, at frisøroverenskomsten alene gælder mellem en arbejdsgiver og en lønmodtager. Godkendelsesordningen i § 31, stk. 3, omfatter derfor kun en situation, hvor en person overgår fra at være ansat i en salon til at være medejer af salonen, da personen i denne situation løftes ud af overenskomsten. Her kan det være relevant at fastslå, om der er tale om et reelt med-

ejerskab. Selskabsetableringer og samarbejde mellem to reelt selvstændigt erhvervsdrivende reguleres af den almindelige bestemmelse i hovedaftalens § 6.

6. Opmandens begrundelse og resultat

6.1. Godkendelsesordningens område (indklagedes selvstændige påstand)

Efter overenskomstens § 31, stk. 3, skal kontrakterne i alle forhold, hvor der indgås kompagniskabsforhold, aktie- anpartsforhold eller lejemål, indsendes til godkendelse i organisationerne.

Det er indklagedes hovedsynspunkt, at godkendelsesordningen i § 31, stk. 3, ikke gælder, når det drejer sig om etablering af selvstændig virksomhed eller indgåelse af samarbejde mellem to selvstændigt erhvervsdrivende. Klager er ikke enig i dette synspunkt.

Godkendelsesordningen i § 31, stk. 3, gælder efter sin ordlyd i ”alle forhold, hvor der indgås kompagniskabsforhold, aktie- anpartsforhold eller lejemål”. Det betyder, at godkendelsesordningen efter ordlyden finder anvendelse i alle tilfælde, hvor der etableres et samvirke som nævnt i bestemmelsen, herunder udtrykkeligt ved indgåelse af lejemål. Det gælder efter ordlyden, uanset om de personer, som indgår i samvirket, er tidligere ansatte eller ej.

Godkendelsesordningen i § 31, stk. 3, har – som det også fremgår af voldgiftskendelsen af 27. februar 2014, jf. afsnit 4.2 foran – til formål at modvirke omgåelse af overenskomsten og skal ses i lyset af den almindelige arbejdsretlige grundsætning, hvorefter den omstændighed, at personer formelt optræder i kompagniskab eller lignende med en virksomhedsindehaver, ikke ændrer ved, at de må anses for almindelige lønmodtagere, hvis de ikke har opnået en sådan indflydelse i virksomheden, at de kan betragtes som reelle medejere af denne. Denne arbejdsretlige grundsætning er også kommet til udtryk i § 6 i hovedaftalen mellem DA og LO.

Det nævnte formål om at modvirke omgåelse af overenskomsten taler efter efter min mening for, at godkendelsesordningen i § 31, stk. 3, ikke er begrænset til den situation, hvor de personer, der indgår i samvirket, er tidligere ansatte i virksomheden. Også i forhold til andre personer, herunder tidligere selvstændige frisører, kan der blive spørgsmål om, hvorvidt den ene frisør i samvirket, må anses for almindelig lønmodtager, fordi den pågældende ikke har opnået en sådan indflydelse i virksomheden, at han eller hun kan betragtes som reel medejer af denne.

På den anførte baggrund er det min opfattelse, at godkendelsesordningen i § 31, stk. 3, ikke er begrænset som anført af indklagede, hvorfor klagers påstand om frifindelse tages til følge.

6.2. Hvilket materiale skal indsendes? (Klagers påstand 1)

Klager har gjort gældende, at bestemmelsen i § 31, stk. 3, ikke udtømmende gør op med, hvilket materiale der skal indsendes. Indklagede mener derimod, at bestemmelsen udtømmende opregner det materiale, der skal indsendes.

Det fremgår af bestemmelsens ordlyd, at i alle tilfælde, hvor der indgås kompagniskabsforhold, aktie- anpartsforhold eller lejemål, skal ”kontrakterne – husleje- og købekontrakt, kompagniskabskontrakt samt aktie- og anpartskontrakt – indsendes til godkendelse i organisationerne”.

Efter min mening kan det ikke ud fra ordlyden med nogen sikkerhed afgøres, om opregningen (inden for bindestregerne) udtømmende definerer, hvad der skal forstås ved ordet ”kontrakterne” (der står uden for bindestregerne). Jeg finder endvidere, at voldgiftskendelsen af 27. februar 2014 hverken udtrykkeligt eller stiltiende har afgjort dette spørgsmål. Svaret på spørgsmålet kan efter min mening heller ikke udledes af bilag 15 til overenskomsten (protokollatet om forsøgsordninger).

Som nævnt foran har godkendelsesordningen i § 31, stk. 1, til formål at modvirke omgåelse af overenskomsten derved, at en person formelt står som medindehaver af en virksomhed, men reelt er lønmodtager. Dette formål tilsiger, at opregningen ikke er

udtømmende, men at ordet ”kontrakterne” skal forstås som alt det materiale, der er relevant for bedømmelsen af, om en godkendelse skal ske, og at opregningen alene er eksempler på, hvad der normalt indgår i bedømmelsen. Hvis der var tale om en udtømmende opregning, kunne den situation opstå, at DFKF i visse tilfælde ikke havde et forsvarligt grundlag for at bedømme, om godkendelse kunne ske, og allerede derfor måtte nægte godkendelse. Den nævnte videregående forståelse af ”kontrakterne” er i tråd med § 31, stk. 6, hvorefter ”*de i anledning af sammenlægningen oprettede papirer* skal danne grundlag for godkendelsesproceduren”.

Det kan endvidere som anført af klager ikke anses for en uforholdsmæssigt stor byrde for en arbejdsgiver at sende alt det relevante materiale til DFKF (f.eks. som vedhæftede filer til en e-mail). Det bemærkes herved – som det også fremgår af voldgiftskendelsen af 27. februar 2014 – at DFKF er forpligtet til at behandle spørgsmålet om godkendelse efter saglige kriterier.¹ Det bemærkes endvidere, at godkendelsesordningen – fordi der er tale om en indskrænkning i medlemmernes frie etableringsret og under hensyn til den gensidige loyalitetspligt, der gælder for parterne i et overenskomstforhold – må administreres på en sådan måde, at DFKF *uden ugrundet ophold* tager stilling til, om godkendelse kan ske. Dette har DFKF da også givet udtryk for under denne sag.

På den anførte baggrund tager jeg klagers påstand 1 til følge, hvorefter indklagede skal anerkende, at bestemmelsen i § 31, stk. 3, ikke udtømmende gør op med, hvilke bilag der skal indsendes til klager, og at klager således kan kræve, at andre bilag indsendes, hvis det anses for relevant for spørgsmålet om godkendelse.

---

¹Det fremgår ikke udtrykkeligt af voldgiftskendelsen, hvilke kriterier der er i saglige ved bedømmelsen af, om godkendelse kan ske. Dette beror efter min mening på det formål, som godkendelsesordningen efter § 31, stk. 3, skal tilgodese. Formålet er som nævnt at modvirke omgåelse af overenskomsten ved at gøre en person, som reelt er lønmodtager, til formelt medejer, og såvel DFKF – på lønmodtagersiden – som dofk – på arbejdsgiversiden – er forpligtet til at påse, at overenskomsten ikke omgås på denne måde. I tråd hermed skal organisationerne påse, at betingelserne i de øvrige bestemmelser i § 31 er opfyldt, herunder bestemmelsen i § 31, stk. 1, hvorefter kompagniskabsforhold mv. altid skal være indgået med lige store andele.

6.3. Skal godkendelse foreligge forud for iværksættelsen? (Klagers påstand 2)

Klager har gjort gældende, at organisationernes godkendelse skal foreligge forud for, at kompagniskabsforhold, aktie- og anpartsforhold eller lejemål iværksættes. Indklagede er ikke enig heri.

Ordlyden af bestemmelsen fastslår ikke med sikkerhed, at godkendelsen skal være forudgående, men det er efter min mening nærliggende at forstå godkendelsesordningen på denne måde. Havde der alene været tale om en efterfølgende kontrolordning, kunne det være skrevet udtrykkeligt, og i så fald burde der i bestemmelsen have været fastsat frister for, hvornår materialet skulle indsendes til kontrol. Formålet med bestemmelsen, der som nævnt er at modvirke omgåelse af overenskomsten, tilsiger også, at godkendelsen skal være forudgående. Derfor taler også det forhold, at spørgsmålet om godkendelse skal være afgjort uden ugrundet ophold og efter saglige kriterier, jf. afsnit 6.2 foran. Herigennem tilgodeses det, at samvirket i givet fald kan iværksættes inden for en meget overskuelig tidshorison.

På den anførte baggrund tager jeg klagers påstand 2 til følge, således at indklagede skal anerkende, at organisationernes godkendelse skal foreligge forud for, at kompagniskabsforhold, aktie- og anpartsforhold eller lejemål iværksættes.

6.4. Gælder overenskomsten for parterne, indtil godkendelse foreligger? (Klagers påstand 3)

Det er klagers opfattelse, at overenskomsten gælder for parterne i kompagniskabsforhold samt aktie- og anpartsforhold, indtil godkendelse fra organisationerne foreligger. Indklagede er ikke enig heri.

Der er ikke i overenskomsten fastsat regler om dette spørgsmål. Tages klagers påstand til følge, vil det betyde, at overenskomsten i tilfælde, hvor der ikke er opnået godkendelse inden samvirkets etablering, også kommer til at omfatte personer, som viser sig reelt at være ejere og ikke lønmodtagere. Overenskomstens regler om løn og

ansættelsesvilkår vil herved få et udvidet anvendelsesområde og gælde for andre end lønmodtagere. Det er der ikke grundlag for.

Jeg frifinder herefter indklagede for klagers påstand 3.

6.5. Samlet konklusion

Efter det, som jeg har anført i afsnit 6.1-6.4, frifindes klager for indklagedes selvstændige påstand, mens indklagede frifindes for klagers påstand 3. Klagers påstande 1 og 2 tages til følge som nedenfor bestemt.

7. Konklusion

Indklagede skal anerkende, at overenskomstens § 31, stk. 3, ikke udtømmende fastsætter, hvilke bilag der skal indsendes til klager til brug for klagers godkendelse efter bestemmelsen. Klager kan således kræve, at andre bilag indsendes til klager, hvis det anses for relevant for spørgsmålet om godkendelse.

Indklagede skal anerkende, at organisationernes godkendelse skal foreligge forud for, at kompagniskabsforhold, aktie- og anpartsforhold eller lejemål iværksættes.

Indklagede frifindes for klagers påstand 3.

Klager frifindes for indklagedes selvstændige påstand.

Hver part skal bære egne omkostninger ved sagens behandling og skal betale halvdel af opmandens honorar.

København, den 9. december 2016

Oliver Talevski